Danmarks Naturfredningsforening

DN Assens
Årsmøde 22.oktober 2026

Foredrag om Jordløse bakker ved Sven Rask

Table of Contents

1. Valg af dirigent..... 2
2. Bestyrelsens årsberetning..... 2
3. Valg til bestyrelsen.....5
   3.a Valg af 2 medlemmer til bestyrelsen.....5
   3.b Valg af 2 suppleanter for et år.....5
4. Forslag fra medlemmerne..... 5
5. Eventuelt..... 5
6. Sammenfatning af årsmødets anbefalinger til bestyrelsen for 2027.....7
7. Konstituering af bestyrelsen.....7

Foredrag af Sven Rask om Jordløse Bakker

Sven fortalte om anvendelsen af Jordløse Bakker fra midt i 1800 tallet og frem til nu. De første kort viste, hvordan området har været inddelt i et stort antal jordlodder. Efter Danmark tabte sin flåde fulgte en periode, hvor der blev plantet træer. I 1900 tallet har der både været en flugtskydnings bane (dog uden formel tilladelse) og campingplads. På et tidspunkt forsøgte man at lave et sommerhus område. Det sker kort inden Fyens Amt arbejder på et opkøb, fordi man har identificeret at området har et stort potentiale for natur og desuden er man klar over at nogle af lodsejerne ønsker at kapitalisere på arealet. Forhandlingerne sker i en periode, hvor de offentlige budgetter er stramme og planen løber ud i sandet. Men det sætter reelt gang i den opkøbsproces som stadig kører og som gør området større og større. Selv om området igennem 200 år hyppigt har skiftet anvendelse, så er vi i en 50 årig periode, hvor hensigten har været naturgenopretning.

DN Assens takker Sven Rask for den historiske gennemgang af areal anvendelsen. Gennemgangen har lært os at områder skifter anvendelse over lang tid efterhånden som det øvrige samfund ændre sig. Alligevel kan vi glæde os over at vi er i en nu efterhånden lang periode, hvor biodiversiteten udvikler sig pga naturpleje og tilkøb af nye arealer med henblik på naturgenopretning. Hvis man skal drage en lære af historien, så kan man ikke udelukke at Jordløse Bakker atter engang skifter anvendelse. Større ændringer af samfundet øger risikoen for at det kan ske.

Årsmøde

1. Valg af dirigent

Dorthe Bruun blev valgt som dirigent og førte forsamlingen igennem mødet.

2. Bestyrelsens årsberetning

<u>Indledning</u>
Årsberetningens formål er, at beskrive det faktisk udførte arbejde i regi af DN Assens for lokal natur og biodiversitet. Et konkret eksempel er fredningsforslaget for Brænde Ådal, som omfatter 276 hektar. Forslaget har været i høring og gav anledning til ca. 700 siders høringssvar, som DN's fredningsmedarbejdere har besvaret grundigt på ca. 20 sider. På den baggrund har fredningsforslaget gode chancer for at gå igennem. Til grund derfor lægger vi også ådalen har et stort biodiversitetspotentiale og området har en stor rekreativ værdi. Fredningsforslaget er derfor i tråd med den aktuelle viden og politik.

<u>Kommunale tilladelser og terrænregulering</u>
Der har i det forgangne år været en række sager, hvor DN Assens har måtte indgive klage over Assens Kommunes beslutninger. Et eksempel er anvendelsen af terrænregulering, som DN på landsplan har ønsket at få fokus på. Disse sager opstår, fordi lodsejere mod betaling modtager jord, hvor det officielle formål er jordforbedring, men det reelle formål er at tjene penge på af aftage jord. Den økonomiske gevinst maksimeres ved at påføre tynde lag, som derefter tromles. Derved kan man fordele meget store mængder jord over en mark med en begrænset visuel ændring af selve jordoverfladen. Til gengæld påvirkes den fremtidige anvendelse af arealet. F.eks. finder lodsejeren ud af at markens dræn ikke fungerer. Det kan lede til at regnvand vasker stærkt forurenet jord direkte ud i en å. Projekter af den karakter er hverken til fordel for landbrug eller natur, men det giver en stor kortsigtet indtægt for lodsejeren.

Forurenet slagger ved cykelstien

DN har fulgt arbejdet med et cykelsti projekt mellem Tommerup stationsby og Vissenbjerg. Det skete efter en henvendelse fra en nabo til anlægsprojektet, som var bekymret fra forurening fra slaggerne, som cykelstien er bygget op på. De anvendte slagger kommer fra et forbrændingsanlæg. De er farlige for miljøet og skal indkapsles, for at undgå at vand siver igennem dem og derved forurener omgivelserne. Sagen har allerede kørt i næsten et år og ender inden længe med en klage til til kommunens ankeinstans. Sagens kerne er, at entreprenøren har været uforsigtig ved gentagne episoder med håndteringen og påfyldning af slaggerne.

Assens Kommune har systematisk givet dispensationer efter enhver afvigelse mellem ansøgt projekt og afvigelse er blevet afsløret. Borgerne i lokalområdet har særdeles svært ved at forstå kommunale praksis og anspores derfor ikke selv til at tage vare på miljøet.

Husdyrudvidelser og naturhensyn

DN Assens har igennem året afgivet både høringssvar og klager i forbindelse med husdyrudvidelser. Det gælder både for bar-marks projekter til slagtekyllinger og udvidelser af eksisterende svineproduktion. Assens Kommune har bl.a. givet tilladelser til 2 store slagtekyllinge anlæg midt i kystvandopland Aborg Minde, hvor det i forvejen er vanskeligt at finde tilstrækkelige kvælstof indsatser. Både høringssvar og klager kan læses på hjemmesiden af DN Assens.

Bevaringsværdige træer og kommunal politik på området

På årsmødet i 2024 blev det vedtaget at igangsætte arbejde for at bevare værdifulde træer. Formålet har bl.a. været at få Assens Kommune til at indføre en politik fremfor blot at fælde træer, hvis de står i vejen for kommunens projekter. Derudover har arbejdet i DN Assens resulteret i at der opstod en Facebook gruppe med 100 følgere og tilslut blev Tempeltræet (Ginkgo Biloba) i apotekerhaven i Assens udpeget, som det mest bevaringsværdige træ.

Naturpleje og ynglefugle på Thorø

Der er hyppig lystfiskeri aktivitet døgnet rundt på Torø forår, forsommer og efterår. I første halvdel af året konflikter denne aktivitet med mulighederne for at diverse kystfugle arter kan yngle i fred. Indtil videre er lodsejeren (Københavns læreforening) imod en mere restriktiv anvendelse af øen i yngle sæsonen. Det kommer sig af, at folkeskole elever på lejrskole bruger området i deres udendørs aktiviteter. Der arbejdes fortsat på at finde et kompromis, som kan beskytte og/eller hjælpe kystfuglelivet.

Lokal økologisk fødevareproduktion

DN Assens har igangsat en arbejdsgruppe som har til formål hjælpe lokale økologer til at afsætte produkter lokalt til restauranter og caféer. Mulige næste initiativer omfatter et madmarked, flere invitationer til gruppen og fokus på regenerative landbrugsformer.

Lillebælt Syd spøger fortsat

Status på vindmølleparken Lillebælt Syd er, at Totalenergies har sat sin andel af projektet til salg. Sønderborg Kommune arbejder på at finde en køber, som Energistyrelsen kan godkende. Den proces kan løbe frem til september 2028, men derfra er der en stram tidsramme for at realisere

projektet. Det kan lede til at projektet ender med at blive gennemført på baggrund af meget gamle forundersøgelser. Nogle af disse er fra 2013 og dermed ikke længere aktuelle. Det sidste ord er ikke skrevet i den sag endnu, fordi DN ikke ønsker at mere end 16 år gamle undersøgelser lægges til grund for projektet, fordi Lillebælt nu er Marin Naturpark.

Vindmøller og andre energiprojekter

Der har været 2 parallel VE ansøgninger i Assens Kommune i 2026. DN Assens har fulgt projekterne og deltaget i arbejdsgruppe møder og/eller møder med med ansøgerne. Der har været meget stærk lokal modstand mod ansøgningen om 4 vindmøller mellem Saltofte og Sønderby. Der er har været mindre borger modstand for projektet nordvest for Ørsted, men dog alligevel skepsis. Begge VE projekter består af vindmøller af samme type på ca. 4.5MW, men projekterne adskiller sig mht. batterier, solceller samt lagring af energi i form af varme. Projekterne supplerer derfor hinanden udmærket. DN Assens kan ikke umiddelbart støtte den ansøgte projekt for Saltofte området, men måske kan parterne enes om et kompromis, som er mindre og reelt mere effektivt. Detaljerne kan findes i høringssvarene fra DN.

City Camp Assens og Jordbassinerne fremadrettet

Assens Kommune har ikke håndhævet lokalplanen for City Camp Assens selv om opførelsen af har været et prioriteret projekt meget tæt på rådhuset. Assens Kommune ender med at give dispensationer for 60.000 stk ikke hjemmehørende beplantninger efter at DN har gjort Assens Kommune opmærksom på afvigelsen fra lokalplanen. I betragtning af nærheden til beskyttet natur fandt DN ingen vej uden om at påklage sagen netop fordi lokalplanen har haft til formål at beskytte Jordbassingerne mod direkte og indirekte påvirkning fra ikke hjemmehørende beplantning.

Den manglende respekt overfor lokalplaner i det kystnære natur område på Jordbassinerne betyder desuden, at DN Assens er stærkt kritisk overfor de videre hotel ideer for området, som blev inkluderet i den nyopdaterede kommuneplan. DN Assens har afgivet et høringssvar, hvor de mulige konsekvenser af kommunens ideer er beskrevet i detalje.

Grøn trepart

DN Assens har fulgt med i arbejdet under den Lokale Grønne Trepart kaldet Lillebælt-Fyn, som omfatter 6 kommuner. Området indeholder 2 stærkt belastede kystvandoplande. Henover året har der været mindre end 5% ændringer af forundersøgelser, tilladelser og anlæg af projekter for lavbund og kvælstof. Hvis man ekstrapolerer fremdriften kommer man antagelig til at fortsætte 5 år eller endda mere. Naturstyrelsen forventer at skabelse af natur vil være en proces som antagelig varer op i mod 20 år med gradvis opkøb af jord. Produktionsskov skrider langsomt fremad. Det kan dog pludselig accelereres med incitamenter eller at andre alternativer bliver mindre attraktive.

Vandmiljømålinger i vandløb

En gruppe på 6 personer skiftes til at foretage ugentlige målinger i 5 åer og ved 3 kyster. Det primære formål er at følge nitratkoncentrationen uge for uge. Nu foreligger der tidsserier for 10 måneder. De første 8 måneder havde alle mindre nedbør end normalt. Derfor vil 2026 være et tørt år med meget lav nitrat koncentration. Alligevel blev der i visse perioder målt meget høje nitrat koncentrationer typisk kort tid efter udbringning af gylle.
Ud over det at gennemføre målingerne bliver der også arbejdet på deres anvendelse sammen med DTU Aqua, andre DN afdelinger, i DN's havnetværk samt en ansat i miljøstyrelsen, som har udviklet en moderne grafisk platform. Indtil videre kan alle se målingerne på DN Assens hjemmeside.

Spørgsmål fra deltagerne til beretningen

Der var kommentarer fra deltagerne til beretningen omkring mulighederne for at presse Assens Kommune til at være øge hastigheden af implementering af Grøn Trepart. Ideen var at henvende sig direkte til ministeren. Til det er svaret at ministeren er allerede meget engageret i at få tingene til at ske.

En anden deltager bemærker at der sker kloak overløb og udslip i Kærum Å ved stærk regn. Det er dog ikke tydeligt i målingerne af Kærum Å, men det kan måske skyldes at vandet fordeles ud Mølledammen og at den proces fortynder det kvælstof, som stammer fra overløbet.

3. Valg til bestyrelsen

3.a Valg af 2 medlemmer til bestyrelsen

Der var 2 bestyrelsesmedlemmer på valg for 3 år: Søren Mikkelsen og Grethe Berndt Madsen blev valgt for årene 2027-2029.

3.b Valg af 2 suppleanter for et år

Der var valg af 2 suppleanter for et år: Palle Møldrup og Trine Evald blev valgt for 2027.

4. Forslag fra medlemmerne

Der var ingen indkomne medlemsforslag, hvorefter mødet gik videre til eventuelt.

5. Eventuelt

Formidling og aktiviteter

Under eventuelt blev naturgenopretning på Torø og idéer til fuglekasser og aktiviteter med børn drøftet. Endvidere blev erfaringerne med naturformidling diskuteret og konklusionen er, at gammel dags foldere placeret i naturen medtages af de som gæster naturen. Man kan supplere med QR koder som opsættes og derved give adgang til mere aktuel information.

Der tegnede sig en mulighed for at afholde et senere møde for at konkretisere ideerne.

Derudover blev vigtigheden af at henvende sig til unge diskuteret. DN Assens har forsøgt sig på Vestfyns gymnasie uden at det har givet anledning flere unge medlemmer. Til sammenligning har stande på ældremesse næsten med sikkerhed forøget antallet af medlemmer. At engagere unge har traditionelt i DN sammenhæng vist sig vanskeligt i land kommuner, hvorimod der er et potentiale i universitetsbyerne. Assens Kommune har en overvægt af ældre i den sydlige del. Potentialet for nye medlemmer i blandt ældre er derfor stærkere i den sydlige del af kommunen. Det kan ved første øjekast ses som en kortsigtet politik, men da der er mere tilgang end afgang af ældre i de næste 20-30 år, er ældre strategien i DN Assens reelt langsigtet.

Drikkevandsbeskyttelse

Deltagerne drøftede afstandskrav ved drikkevandsboringer og omfanget af et muligt sprøjteforbud. Det blev fremhævet, at kortlægningen af særligt sårbare grundvandsområder endnu ikke er færdig på landsplan, men kortlægningen på Fyn ligger fast. Det forventes at sprøjte forbuddet vil omfatte drikkevandsfølsomme områder på ca. 160.000 hektar.

Mulighed for dialog med politikerne

Forud for byrådsmødet den 25 november finder der et borgerdialogmøde sted i Arena Assens. Mødets fokus vil være de emner der naturligt falder indenfor Assens Lokalråd interesser. For DN vil den fremtidige anvendelse af Jordbassinerne være et relevant emne.

Årsmødet sluttede kl. 21.30

6. Sammenfatning af årsmødets anbefalinger til bestyrelsen for 2027

* Afdelingen fortsætter med af klage, indtil Assens Kommune ændrer praksis.

* Fortsæt dialogen med Københavns Lærerforening om naturpleje og adgangsbegrænsninger på Thorø. Frivillige søges. Der vil blive oprettet en gruppe på foreningens hjemmeside for interesserede.

* Invitér de kommende økologer til økoproducentgruppen til et fælles dag

* Vandmilømonitorering: arbejdet skal køre videre

7. Konstituering af bestyrelsen

Bestyrelsen konstituerede sig efter mødet. Jess Jørgensen er blevet valgt som formand og Ejnar Sloth Møller til næstformand og næste bestyrelsesmøde holdes 18 november.